

До 70-річчя Костопільської районки

## Про редактора Івана НЕСВІТА

З відновленням у середині 60-х років Костопільського району (після хрущовських перетурбацій з межами районів, коли наш, було, приєднали до Березнівського) і виходу районної газети редагування «Червоного променя» поклали на Івана Миколайовича Несвіта. Для 45-річного чоловіка доручена справа не була новою, адже за якийсь час до цього призначення вже очолював редакційний колектив. Набувши досвіду на Полтавщині, тепер і в нас, на Поліссі, взявся до діла з притаманною йому енергією. Насамперед відшукав людей, що вже мали газетярські навички: Миколу Остаповича Польового, Олександра Івановича Кошку, Івана Івановича Феденка, фотокореспондента Василя Павловича Антонюка. Вони й стали кістяком новоствореного колективу. Доброю підмогою був і кореспондент обласної газети «Червоний прапор» по кількох північних районах Володимир Васильович Ільченко. Решту працівників довелося набирати з числа тямущих щодо володіння словом випускників шкіл. Отож редакційну сім'ю поповнили Василь Чернець, Галина Петренчук, Людмила Трембакова та інші. Іх, а ще пані Надію і Володимира Прохора я застав, коли прийшов працювати сюди в грудні наступного 1966 року.

Ось таким оновленим складом редакції на чолі з І.М.Несвітом і почав «Червоний промінь» з березня 1965 року, як тоді казали, «писати історію сучасності». А та сучасність полягала в житті компартійних, профспілкових, комсомольських та інших громадських організацій, діяльності рад депутатів трудящих, роботі промислових підприємств та колгоспів, медичних, культурних, освітянських закладів. Обсяг роботи чималий, а знань бракувало. І постала нагальна потреба в навчанні членів колективу, адже тільки один із них мав вищу освіту, двоє заочно здобували агрономічні знання в сільськогосподарських інститутах. Приклад показав сам редактор, вступивши на заочне навчання на факультет журналістики Львівського держуніверситету. Відтоді упродовж багатьох років ми називали свою редакцію «філією» цього навчального закладу, бо склад колективу з різних житейських обставин змінювався.

Не обізнані з особливостями редакційної справи люди, навіть з числа районних керівників, з подивом допитувалися: що то у вас за відділи партійного життя, промисловості, сільськогосподарській, листів і масової



риболовецького траулера «Костопіль» і його приписку до Мурманського траулерфлоту, налагодив зв'язки з корабельним екіпажем, який став «колективним кореспондентом» «Червоного променя». Командир екіпажу зі своїми помічниками кілька разів відвідували наше місто, відтак неодмінно бували в редакції.

Іван Миколайович керувався власним правилом: «Ми живемо при соціалізмі, і кожна робота мусить бути оплачена». Кожна значуща творча ініціатива винагороджувалася преміями. Знаходилися кошти для оплати виконаних поза газетними обсягами робіт, скажімо, оформлення конкурсних альбомів, редакційних кабінетів тощо. Слід пам'ятати, що місцева преса за радянських часів була повністю на державному утриманні. Преміальний фонд формувався за рахунок надходжень від надпланового тиражу газети та оголошень.

Об'єктивна оцінка явища і людини, кажуть, впливає з багатьох суб'єктивних оцінок. Ось тут і розповім про кілька неординарних бувальщин, спогади про яких носитиму в собі завжди.

І.М.Несвіт редагував районну газету впродовж 15 років до виходу на пенсію у 1980-му. Майже 14 років мені випало при ньому працювати відповідальним секретарем. Складні періоди нам довелося пережити, особливо на перших порах, коли більше половини творчого складу редакції їхало на екзаменаційні сесії в навчальні заклади. Тоді все звалювалося на витривалі голови нас, нездоланих кількох чоловік, адже відбував до Львова і сам редактор. А як же з нашими відпустками? Два роки підряд я задовольнявся грошовою компенсацією – треба ж іти назустріч «студентам».

Але скоро такі маніпуляції заборонили. А заочникам же дають двічі на рік по оплачуваній відпустці на сесії, ще й чергова профспілкова належить.

У червні 1969 року Іван Миколайович оформлює мені чергову відпустку, розпоряджається виплатити гроші, та

«Філією» цього навчального закладу, бо склад колективу з різних життєвих обставин змінювався.

Не обізнані з особливостями редакційної справи люди, навіть з числа районних керівників, з подивом допитувалися: що то у вас за відділи партійного життя, промисловості, сільськогосподарський, листів і масової роботи, коли там тільки по одному працівникові – завідувачу? Чим же і ким він завідує? В тому то й річ, що завідувачі відділами гуртували навколо себе широкий громадський актив дописувачів чи просто помічників, до яких будь-коли можна звернутися, бодай по телефону, і який був надійною опорою в роботі. А для його розширення і навчання організували школу робітничих та сільських кореспондентів, котра скликала щомісяця. З ініціативи І.М.Несвіта при редакції почало діяти літературне об'єднання «Перші акорди» для творчо обдарованої молоді, що також стало джерелом поповнення рядів активістів преси. Вів його вчитель літератури міської середньої школи №1 ім. Т.Г.Шевченка Анатолій Микитович Карп'юк. З кращих творів місцевих авторів компонувалися літературні сторінки, надрукуватися у яких вважалося неабияким успіхом для початківців.

Для пропаганди газети і розширення читацького загалу щороку до Дня преси організовували легкоатлетичні кроси на приз «Червоного променя», а згодом і міжобласні змагання зі спідвею на льоду, що збирали тисячі глядачів. А щоб урізноманітнити тематику газетних публікацій, Іван Миколайович націлював кожного працівника на пошуки матеріалів з місцевої героїки періоду революції, громадянської та Великої Вітчизняної воєн (користуюсь тодішньою термінологією). З роками на одній із редакційних стін з'явився цілий стенд із грамот і кубків за перемогу газети в обласних та республіканських конкурсах з питань висвітлення військово-патріотичної та оборонної, спортивної тематики, проблем охорони навколишнього середовища, діяльності товариств Червоного Хреста, охорони пам'яток історії та культури і т.ін.

Його світлу голову що не день осявали ідеї, які не давали спокою, поки не втілювались у реальність. Вдалося зустрітись з учасником повстання на крейсері «Очаків», сподвижнику відомого «Потьомкіна» - і спогади старенького матроса з'явилися у газеті. Після опублікування розповідей про командирів військових підрозділів, що визволяли Костопільщину від німецько-фашистських загарбників і не дожили до Перемоги, їх імена вписувались у назви вулиць міста. Порушив питання про створення районного краєзнавчого музею – і згодом він відчинив двері для відвідувачів. Коли найшло повідомлення про спуск на воду

Але скоро такі маніпуляції заборонили. А заочникам же дають двічі на рік по оплачуваній відпустці на сесії, ще й чергова профспілкova належить.

У червні 1969 року Іван Миколайович оформлює мені чергову відпустку, розпоряджається виплатити гроші, та водночас просить: «Попрацюй цей місяць, а я, як не на цьому світі, то на тому відтанцюю...». Минає літо, восени практично всі на роботі. В середині листопада Несвіт, збуджений якимсь екстремним повідомленням, поспішив до мене:

- Є гаряча туристична путівка. Поїдеш?
- Як же я могу, адже відпустку ніби відгуляв...
- Ідь, а всі вважатимемо, що ти тут.

Того ж дня одержую аванс, а наступного спеціальним туристичним потягом вирушаємо з Рівного на Одесу. Далі Херсон, Сімферополь, автобусами об'їжджаємо весь південний берег Криму до Севастополя, звідти на Москву, Ленінград і через Мінськ знову в Рівне. Така двотижнева подорож. А по прибутті на роботу одержую ще й півмісячну зарплату.

Скажете, редактор порушив трудове законодавство? Я так не вважаю. То було зроблено гуманно, як водиться між добрими людьми. На початку 1979 року дооформлюю альбоми за умовами конкурсу щодо висвітлення в пресі досягнень народного господарства, оголошеного Спілкою журналістів СРСР. Один відправляємо в Київ на республіканську виставку, другий особисто везу в Москву на ВДНГ - небувалий для районних газетярів випадок. По приїзді чекаємо повідомлень. До 5 травня – Дня преси – Москва так і не обізвалась, а з Києва надійшло офіційне посвідчення, що Костопільська районна газета «Червоний промінь» стала учасницею Виставки досягнень народного господарства Української РСР. Редактор наказом по редакції преміює мене грішми у сумі місячного посадового окладу. На radoцax одразу йду в магазин, купую собі костюма, сорочку і галстука.

- Ось як треба витратити преміальні, - мовив Іван Миколайович до працівників, коли я хвалився покупками.

На модельні туфлі грошей забракло, а на вгощання колег по роботі – саме враз.

Коли, вже будучи на пенсії, Іван Миколайович запитав при зустрічі, чи не занадто жорстким у своїй вимогливості він був, я найперше згадав саме оці два приклади його жорсткої справедливості або ж справедливої вимогливості. Коли-не-коли розповідав про них упродовж 33 років своєї газетярської практики, ділюся цими спогадами й з вами.

*Андрій ЛЕВЧУК, член Національної спілки журналістів України.*